Выходить у Львовѣ що дня (кро̂мъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція по̂дъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціскакьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ во̂льнѣ во̂дъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Льво̂вскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Льво̂вскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи

на цѣлый ро̂къ 2 зр. 40 к.
на по̂въ року 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый ро̂къ 5 зр. 40 к.
на по̂въ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 267. Четверъ 28 падолиста (10 грудня) 1891. Ро̂къ I.

Розмова зъ Стамболовомъ.

Софійскій кореспондентъ берлиньскои Voss. Ztg., мавъ ко̂лька днѣвъ тому назадъ цѣкаву розмову зъ президентомъ болгарского кабінету, котра пояснює не лишь теперѣшне становище Стамболова, але подає также и небезинтереснѣ причины до исторіи теперѣшного положеня въ Болгаріи та еи во̂дносинъ до державъ заграничныхъ, а головно до Россіи. Зъ розмовы тои подаємо тутъ найважнѣйшѣ уступы.

На вступѣ своєи кореспонденціи, каже кореспондентъ насамперѣдъ, що давнѣйше було легко до̂стати ся до болгарского „всемогучо̂го“, чи то у него дома, чи въ палатѣ міністерства. Не такъ теперь. По убійствѣ Белчева показалась потреба забезпечити Стамболова во̂дъ подо̂бнои судьбы. Стамболовъ не сходить ся теперь зъ нѣкимъ, хиба лишь зъ княземъ та зъ своими товаришами-міністрами и довѣрочными дорадниками, або зъ виднѣйшими членами собранія. Во̂нъ переставъ навѣть ходити на проходъ. Часомъ лишь выѣзджає повозомъ, але тогди, а также и що рана, коли ѣде на засѣдане собранія, ѣде коло него во̂сѣмъ узброєныхъ жандармо̂въ. Передъ домомъ Стамболова стоить также сторожа, котра не впускає нѣкого, хто не може достаточно вылеґітимувати ся. Коли кореспондента впущено до помешканя Стамболова, мусѣвъ во̂нъ тамъ ще якійсь часъ чекати въ бо̂чно̂й комнатѣ и ставъ тамъ переглядати альбумъ, лежаче на столѣ. Въ то̂мъ альбумѣ були фотоґрафіи самыхъ вже арештованыхъ злочинцѣвъ, бо людей, що повтѣкали зъ Болґаріи за границю.

Коли кореспондентъ зайшовъ опо̂сля до Стамболова, повитавъ той єго сердечно, але заразъ пригадавъ єму, що во̂нъ бувъ колись, (очевидно за часо̂въ кн. Бісмарка. *Ред.*) журналістичнымъ противникомъ Болгаръ. На то сказавъ єму кореспондентъ, що всюды въ Нѣмеччинѣ глядять дуже прихильно на культурный розво̂й Болгаріи и на еи борбу въ оборонѣ своєи независимости та що зъ деякихъ ознакъ можна вносити, що и для нѣмецкихъ круго̂въ правительственныхъ не єсть вже Болгарія Гекубою. (Притыкъ до кн. Бісмарка. *Ред.*)

На пригадку того слова засмѣявъ ся Стамболовъ и сказавъ, що то певно було бы безъ примѣру, наколибъ якась держава на найвысшо̂мъ степени культуры зъ заложеными руками приглядалась змаганямъ народу, що зъ надлюдскою силою старає ся позбутись свого варварства и присвоити собѣ культуру захо̂дныхъ державъ. „Гляньте — казавъ Стамболовъ — на нашу столицю. Ко̂лько тутъ зроблено въ послѣднихъ рокахъ, а ко̂лько задумуємо ще зробити. Зъ турецкого мѣста зробилось теперь модне мѣсто европейске. А по̂йдѣть въ глубину краю! На кождо̂мъ кроцѣ побачите, якъ во̂нъ розцвитаєсь. Мы зъ трудомъ упорядкували свои фінансы и выробили собѣ цѣнный кредитъ за границею. Всюды по краю суть касы ощадности зъ доброю орґанізацією, въ котрыхъ вкладки зъ року на ро̂къ збо̂льшають ся. Землѣ по̂дъ ро̂лю прибуло за послѣдни̂ роки о четвертину всеи ро̂лѣ въ краю. Мы власнымъ коштомъ побудовали зелѣзницѣ и добрі̂ дороги. О школы дбаємо дуже и они сего року значно збо̂льшили ся, а поро̂вняйте нашъ буджетъ шко̂льный зъ такимъ же буджетомъ другихъ державъ балканьскихъ, то вамъ заразъ впаде въ очи, о ско̂лько бо̂льше мы выдаємо. Певно, що найбо̂льшу увагу звертали мы на армію. Весь лихій елементъ зъ неи выключено и теперь єсть она тымъ, чимъ повин на бути: по̂дпорою и ґордостію Болгаріи. Мы маємо 110.000 вояко̂въ добре вымуштрованыхъ, добре одягненыхъ и знаменито узброєныхъ; другихъ то̂лько маємо въ резервѣ, котрі̂ на перші̂й поклинъ готові̂ во̂ддати житє за независимо̂сть во̂тчины, зъ котрои стороны она не була бы нарушена. По довгихъ трудахъ удалось намъ придбати краєви династію, котра такъ само запоручує намъ независимо̂сть та дає поруку, що Болгарія Болгарамъ належить ся.

При сѣй нагодѣ высказувавъ ся Стамболовъ зъ великими похвалами о кн. Фердинандѣ и казавъ, що о яко̂мсь непорозумѣню межи нимъ а княземъ нема и бесѣды, бо оба стремлять до однои цѣли, до консолідаціи краю и до остаточного признаня теперѣшного стану державами европейскими. „Коли то осягнемо, то даю вамъ слово, що въ то̂й хвили буду уважати мою місію за ско̂нчену и зложу зъ себе той великій тягаръ, котрого менѣ нѣхто не повиненъ завидувати; нехай его другій возьме на себе. До того однакожъ часу єсть моимъ патріотичнымъ обовязкомъ, не выпускати кермы зъ своихъ рукъ.

На пытане, чи не зможе прийти до порозумѣня зъ Россією, во̂дповѣвъ Стамболовъ: Выгляды на то спали понизше нулѣ. То не во̂дъ насъ залежить. Всѣ знають, якъ мы старали ся, щобы тои звязи не розрывати. При выборѣ князя робили мы ще послѣдни̂ стараня, але коли й ті̂ не удали ся, мусѣла Болгарія, якъ той, котрого выреклись ся, сказати собѣ: Теперь смѣло и во̂двапшо на нову дорогу; мусишь показати, що зумѣєшь и самъ честно въ свѣтѣ жити и що ты ще не такій

3

ХИНА И ХИНЦѢ.

(Дальше.)

Єсть у насъ богато людей, котрі̂ дуже не люблять народнои мовы, зрозумѣлои для широкои масы народу, и они встыдають ся тои мовы; имъ забагаєсь мандариньского языка и мандариньского письма. Тыхъ людей по̂слати бы до Хины; ажь тамъ знайшли бы они то, чого имъ такъ дуже забагаєсь. Хинцѣ по̂дъ тымъ взглядомъ такъ щасливі̂, що замѣсть одного языка, для всѣхъ зрозумѣлого, мають ажь чотири. Кождый образованый Хинець — каже дръ Пандеръ, котрый бувъ довшій часъ професоромъ въ Пекінѣ — мусить знати чотири языки: звычайну мову, уживану въ обходѣ зъ людьми, языкъ мандариньскій, котрымъ говорить цѣсарскій дво̂ръ и всѣ мандарины, старый хиньскій языкъ (далеко менше подо̂бный до звычайного хиньского, якъ н. пр. старославяньскій языкъ до нашого руского), и на конець середно-хиньскій, котрый вже зовсѣмъ такъ подо̂бный до звычайного хиньского, якъ нашъ церковно-славяньскій до нашого народного языка. Мимо того однакожъ, що Хинцѣ мають ажь чотири „книжні̂“ языки, розпавъ ся хиньскій языкъ на то̂лько всѣлякихъ говоро̂въ, що н. пр. Хинець зъ Кванґчовъ (Кантону), не може вже нѣякъ зрозумѣти свого краяна зъ Пекіну. Найлѣпшій доказъ для тыхъ, що намагають ся конче завести якусь єдно̂сть языкову за помочею „книжного языка, що природа не даєсь нагнути по̂сля волѣ и забаганокъ чоловѣка.

Зъ повысшого видко вже, якъ трудно хиньскои бесѣды выучити ся. Ще труднѣйше выучитись хиньского письма. Въ хиньско̂мъ письмѣ нема азбуки такъ якъ у насъ, и слова не пишуть ся буквами, лишь кожде слово має сво̂й окремый знакъ. Ко̂лько отже сло̂въ въ хиньскій мовѣ, то̂лько й знако̂въ. Дръ Пандеръ каже, що хиньска мова має 40 тысячѣвъ сло̂въ и то̂лькожь знако̂въ въ письмѣ, зъ котрыхъ на самъ мандариньскій языкъ припадає ажь 10 тысячѣвъ. Требажь знати, що въ хиньско̂й мовѣ нема такихъ сло̂въ, якъ у насъ, у нихъ лишь поодинокі̂ склады, котрі̂ вымавляють ся всѣлякими голосами. Такъ н. пр. „чо“ значить сто̂лъ, але выголошене иншимъ голосомъ може значити: дурный, капати, ловити, калабаня, мыти, такъ, радити, приказувати и т. д. Складъ „чо“ має отже въ письмѣ якихъ двацять окремыхъ знако̂въ. Тому то и легко зрозумѣти, длячого Хинцѣ пишуть рядками зъ горы на долину: на то, щобы кождый знакъ стоявъ окремо и легко можна его во̂дро̂знити во̂дъ другихъ. „Ко“ значить голубъ, а иншимъ голосомъ выголошене, значить „блоха“. Коли оденъ Хинець спытавъ Анґлійця, що во̂нъ лѣтомъ робить, во̂дповѣвъ єму той, що полює, стрѣляє голубы або ловить въ сѣти, и уживъ при то̂мъ складу „ко“, але въ друго̂мъ голосѣ, зъ чого выйшло, що во̂нъ стрѣляє блохи або ловить ихъ въ сѣтку.

Абы лекше можна выучити ся письма, дѣлять хиньскі̂ учені̂ всѣ знаки на 6 клясъ, и такъ: 1) на знаки, що означають предметы по̂дпадаючі̂ по̂дъ змыслы; 2) знаки зложені̂, н. пр. знакъ на „ротъ“ и на „птаха“ значить разомъ „спѣвъ“; 3) знаки, що означають положенє предмето̂въ до себе, н. пр. на лѣво, на право и т. д.; 4) знаки на такі̂ понятя, якъ н. пр. доброта, воля и т. д.; 5) знаки на слова зложені̂, подо̂бно изъ звуко̂въ якъ наші̂; 6) на знаки потрѣбні̂ на всѣ наші̂ понятя.

Знатоки хиньского языка кажуть, що досыть выучити ся 600 всѣлякихъ знако̂въ и складо̂въ, щобы можна вже умѣти по хиньски писати и яко тако розмовити ся. Всежь таки треба на то бодай три роки. Хиньскі̂ учені̂ и мандарины учать ся однакожь дуже довго а неразъ ажь до по̂знои старости. На похвалу Хинцѣвъ треба то сказати, що у нихъ не значить нѣчого анѣ маєтокъ, анѣ высокій ро̂дъ, щобы мати у людей поважанє и до̂стати яку посаду, лишь сама наука. Хто бо̂льше ученый той має бо̂льше значѣнє. Урядники або мандарины авансують лишь тогди, коли зроблять приписаный испытъ, а испыты ті̂ суть неразъ дуже трудні̂. Хто зробить испытъ передъ найвысшою комісією, того вже поважають такъ, якъ колибъ якого святого. По̂дъ взглядомъ науки и просвѣты, могли бы Хинцѣ бути для насъ дуже добрымъ примѣромъ; у нихъ въ

злый, якъ тебе окричали.“ Вôдъ того часу стратила Россія всяку опору. Зразу численна ще опозиція малѣла чимъ разъ бôльше. На провінціи люде такои удачѣ якъ Цанковъ, вымерли вже зовсѣмъ. Лишь въ столици есть ще кôлькохъ невдоволеныхъ, але й тыхъ можна бы навернути, колибъ правительство уважало себе заведенемъ для притулку.

Па пытане, чи Стамболовъ не уважае проживаючихъ въ Россіи еміґрантôвъ за небезпечныхъ для своихъ змагань, сказавъ вôнъ: „Безпосередно, нѣ. Розумѣе ся, що люде, котрî годують ся зъ чужои миски, мусять тымъ, що ихъ годують, давати вôдъ часу до часу доказы, що они ведуть ся добре. Они мусять показати, що дѣлають въ тôмъ напрямѣ, якого вôдъ нихъ жадае ся. Зъ того выходить, що такій Цанковъ, або другій якій зрадникъ напише вôдозву, на котру не звернувъ бы нѣхто уваги, колибъ французской або сербской прасѣ не забагалось ширити еи яко голосъ народу. Ну, нарôдъ не мае зъ тыми людьми нѣякого дѣла. Голосъ народу пятнуе лишь зрадникôвъ народу. Позаякъ такî вôдозвы не приносили доси нѣякого хôсна, то тî стіпендисты мусѣли взятись до „пропаґанды дѣла“, и зъ вôдси выйшовъ атентатъ, котрого жертвою ставъ ся Белчевъ. Але навѣть колибъ я погибъ вôдъ кулѣ такого злочинця, то мое мѣсце не було бы анѣ на хвилю опорожнене. На такій случай пороблено вже приготовленя ажь въ найменшихъ подробностяхъ. Въ ходѣ болгарскои політики не змѣнилось нѣчого анѣ на волосъ. Тотî злочинцѣ ошибають ся дуже, коли думають, що добре выцѣленою кулею будуть въ силѣ розбити тяжку роботу, въ котрôй кождый Болгаринъ бере участь.

Наконець зôйшла бесѣда на независимôсть Болгаріи. Черезъ оденъ мѣсяць передъ рокомъ, казавъ Стамболовъ — порушала ся справа цѣлый нарôдъ и я думавъ, що вже не дамъ собѣ рады. Розумѣе ся, що кождый Болгаринъ хотѣвъ бы, щобы его вôтчина була якъ найбôльша. Але суть хвилѣ, де такî бажаня треба замкнути въ скринѣ. Я того погляду, що Болгарія повинна якъ найменше бавити ся въ політику. Нашою теперѣшною задачею есть збирати свои силы на поли економічнôмъ. Порушене справы независимости було бы нашимъ противникамъ на руку и потягнуло бы за собою наслѣдки, котрî не лежать въ нашôмъ интересѣ. До того ще приходить и то, що мы жиемо зъ Портою въ якъ найлѣпшихъ вôдносинахъ. Султанъ есть для Болгаріи дуже прихильный, а й великій везиръ пойшовъ дорогою Кіяміла-пашѣ. Якъ тутъ, такъ и въ Константинополи выробилось давно переконане, що обѣ державы взаимно себе доповняють. Признане князя може бы пôднесло его моральне значѣне супротивъ заграницѣ. Мы однакожь оцѣнюемо добре трудне положене Порты, а що она не робить намъ нѣякихъ трудностей, то и мы хочемо бути терпеливî.

Реформа судôвничои практики.

Міністеръ судôвництва предложивъ палатѣ пословъ проектъ закона, нормуючого судову практику и судейскî испыты. Головнѣйшî постановы сего закона суть слѣдуючî:

Практика судова мае тревати три роки передъ испытомъ судейскимъ.

Практику вôдбувати можна въ судахъ першои инстанціи, въ прокураторіяхъ державныхъ и въ урядахъ адміністраційныхъ. Частину практики можна вôдбути такожь въ судахъ апеляційныхъ, прокураторіяхъ скарбу и канцеляріяхъ адвокатскихъ; въ сихъ двохъ послѣдныхъ не довше, якъ лишь черезъ пôвъ року.

Авскультантôвъ и практикантôвъ мае ся пôдчасъ ихъ судôвничои практики придѣляти якъ до окружныхъ такъ и до повѣтовыхъ судôвъ (мѣско-делеґованыхъ судôвъ повѣтовыхъ); тамъ мають они вправляти ся въ судôвництвѣ цивільнôмъ и карнôмъ та въ канцелярійнôй и маніпуляційнôй роботѣ.

Для вôдбутя части практики при прокураторіи державнôй мае ся авскультантôвъ и практикантôвъ придѣляти прокураторіи державнôй при трибуналѣ першои инстанціи, а для вôдбутя службы при адміністраційнôй власти краевôй и політичнôй власти адміністраційнôй.

Президентъ апеляціи означить що року на внесене выдѣлу комнаты адвокатскои тî канцеляріи адвокатскî, въ котрыхъ можна вôдбувати практику.

Служба практикантôвъ мае такъ урядити ся, щобы они набрали вѣдомостей и вправы у всѣхъ галузяхъ судейского и прокураторского званя. Въ тôй цѣли при трибуналахъ мають правильно вôдбувати ся вправы для авскультантôвъ и практикантôвъ, щобы черезъ те они набрали вправы въ самостôйнôмъ осудѣ справъ и въ выдаваню засудôвъ.

До испытôвъ судейскихъ буде належати крôмъ дотеперѣшныхъ предметôвъ такожь теоретична задача домова и клявзурова робота зъ цивільного и карного права. Симъ мае высказати ся, чи кандидатъ мае потрѣбну вправу и вѣдомости, щобы скоро и справедливо мôгъ осуджати и рѣшати дану справу. До комісій испытовыхъ крôмъ урядникôвъ суду и прокураторіи мають належати такожь професоры університету и адвокаты. Кандидатъ репробованый може повторити испытъ въ засадѣ лише разъ; до другого повтореня испыту по роцѣ треба дозволу міністра справедливости.

Законъ входить въ житє въ шѣсть мѣсяцѣвъ по оголошеню и не дотычить тыхъ кандидатôвъ, котрî въ тôмъ часѣ вже будуть мати два лѣта практики судовои. Всѣ иншî авскультанты и практыканты мають вôдбувати трилѣтну практику судову.

Для унормованя способу занятя приктикантôвъ въ службѣ приготовляючôй, для веденя тои службы, нагляду надъ практикантами и уряджения практичныхъ вправъ мае выдати ся окремый реґулямінъ.

Проектъ сей, предложеный міністерствомъ, заострюе дотеперѣшну практику судôвничу а въ мотивахъ до сего проекту пôдносить міністерство потребу бôльшого образованя практичного авскультантôвъ и пракикантôвъ, заки зачнуть самостôйно выконувати судейскî обовязки.

Переглядъ політичный.

До Czas-у доносять зъ Вѣдня: Вѣсть подана въ однôй изъ польскихъ ґазетъ, а повторена вôдтакъ другими краевыми ґазетами о евентуальнôмъ покликаню п. Хамца до кабінету на становище міністра для Галичины, есть безосновна.

Вся праса вѣденьска повитала зъ великою радостію новî угоды торговельнî и зазначуе не лишь великî користи та спокôй, якî они на 12 лѣтъ заведуть на поли торговлѣ, але и пôдносить ихъ велику вагу політичну. Мѣжь державами европейскими зазначивъ ся теперь великій роздѣлъ и на поли економічнôмъ: по однôй сторонѣ стоять Франція и Россія зô своею системою протекційною, по другôй сторонѣ державы сполученî новыми угодами торговельными.

Молодоческа часопись, выходяча въ Кутногорѣ, инспірована посломъ Пацакомъ, доносить, що зъ весною мае зôбрати ся въ Празѣ конґресъ всѣхъ Славянъ австрійскихъ, на котрôмъ буде вести ся нарада надъ справою опору противъ ґерманізаціи и мадяризаціи.

Голодъ въ Россіи стае чимъ разъ бôльшій. Сими днями мають зôбрати ся въ Петербурзѣ ґубернаторы зô всѣхъ ґуберній, дôткне-

---

кождôмъ мѣстѣ, въ кождôмъ селѣ, навѣть и въ маленькôй громадѣ есть своя школа. Хинцѣ учать ся, якъ вже сказано, до пôзнои старости и буває неразъ, що старî люде, котрымъ вже по 60 и бôльше лѣтъ, сѣдають до испытôвъ. Дръ Пандеръ розказуе, що за его побуту въ Пекінѣ прийшовъ бувъ до хиньскои столицѣ зъ провінціи чоловѣкъ, котрому було вже 108 лѣтъ, и зголосивъ ся до першого испыту, котрый вôдповѣдае матурѣ въ нашихъ середныхъ школахъ; але що вôнъ не мавъ на тôлько знаня, абы выдержати испытъ, то цѣсарь зô взгляду вже на его добру волю и на его старôсть, увôльнивъ его вôдъ испыту и надавъ ему таке саме значѣне, якъ мають всѣ тî, що той испытъ зроблять. Вся наука хиньска обмежаесь майже на самъ языкъ, а мимо того и найобразованѣйшій Хинець не знае докладно свого языка.

Подôбно якъ Хинцѣ не вдоволяють ся лишь одною бесѣдою загально для всѣхъ приступною, такъ такожь и за мало имъ одной вѣры, бо они мають ажь три. Перша вѣра — кажуть они — котру имъ давъ якійсь Фо-гі, була найчистѣйша, але нарôдъ еи забувъ. Тогди зъявивъ ся великій ученый, Ляо-тсе, котрый научивъ ихъ, що найвысшій розумъ „Тао“ сотворивъ свѣтъ; небо есть образомъ того найвысшого розуму, земля есть образомъ неба, а чоловѣкъ есть образомъ землѣ. Вѣра „тао“ называесь вѣрою „праведнои дороги“ и она списана въ книзѣ „Тао-те-кінґъ“. Ляо-тсе пойшовъ вôдтакъ на пустиню и щезъ безъ слѣду, а Хинцѣ почитають его яко бога. Въ ту саму пору хотѣвъ другій ученый, Конґ-фу-тсе, званый звычайно Европейцями Конфуцій, завести назадъ первѣстну стару вѣру и ставъ розчитуватись въ старыхъ книгахъ а вôдтакъ учити нарôдъ. Вôнъ казавъ, що якась первѣстна сила, богъ „Шанґ-ті“, сотворила свѣтъ а тота сила то небо „тіенъ“; земля то матѣрь, а небо то отець. До тыхъ двохъ вѣръ прийшла ще и трета зъ Индій, вѣра будгайска, котра розширила ся особливо въ полудневôй Хинѣ, и такъ зробила ся мѣшанина. Крôмъ того вѣрять Хинцѣ ще въ всѣлякî забобоны и вôдповѣдно до того роблять собѣ всѣлякихъ богôвъ, котрыхъ мають около 700. Цѣкаве есть то, що въ однôй старôй книзѣ, де вычисляють ся всѣлякî боги, есть и Исусъ Христосъ до нихъ зачисленый. Богамъ тымъ ставлять они святинѣ и пагоды, то есть рôдъ великихъ каплиць або божниць, въ котрыхъ на престолѣ сидить окатый и череватый божокъ, иногдѣ зъ ротомъ вôдъ уха до уха. Вôнъ буває часомъ грубо позолочуваный а замѣсть очей мае дороге камѣне.

Въ найбôльшôмъ пошанôвку есть у Хинцѣвъ божокъ щастя, котрый мусить бути въ каждôмъ домѣ и до котрого они молять ся на случай нещастя. Коли нема потребы, то анѣ боги, анѣ небо, анѣ душа ихъ нѣчого не обходять. Они суть такъ рôвнодушнî пôдъ взглядомъ вѣры, що якъ каже дръ. Пандеръ, не разъ лучае ся, що въ похоронѣ якого Хинця беруть участь священики всѣлякихъ вѣръ, а будгісты вôдступають навѣть христіяньскимъ місіонерамъ свои святинѣ на богослужене. Найчастѣйше ще — якъ сказано — покланяють ся они божкови щастя и нема дому, де бы того божка не було. Купцѣ и промысловцѣ ставлять его на почетнôмъ мѣсци въ хатѣ и обходять що року его свято зъ великимъ торжествомъ. Тогди ставлять передъ него стôлъ, накрывають его, заставляють всѣлякими присмаками, котрî поливають якимъ знаменитымъ сокомъ, ставлять передъ него вагу, запалюють двѣ свѣчки и въ означенôй порѣ сходять ся всѣ въ святочныхъ одежахъ та середъ спѣву и музики палять передъ нимъ кадило, клякають, бють поклоны и просять его, щобы вôнъ имъ давъ щасливо новый рôкъ прожити. По сѣй церемоніи складають всѣ собѣ взаимно желаня щастя а вôдтакъ забирають ся до стравъ, стоячихъ на столѣ передъ божкомъ.

Въ великôмъ пошанôвку суть у Хинцѣвъ такожь такî люде, що самî себе мучать для вѣры. Ихъ духовники користають зъ сего и мучать себе неразъ лишь для того, щобы роздобути грошей. Одного разу треба було на направу божницѣ значнѣйшои сумы грошей а не можна еи було нѣзвôдки роздобути. Оденъ молодый духовникъ тои божницѣ прибивъ отже себе до стовпа въ той способъ, що запхавъ довгій нôжь ротомъ крôзь лице въ стовпъ и стоявъ такъ три днѣ, доки ажь побожна а богата вдовиця его не вôдкупила вôдъ тои муки, давши на божницѣ 12 тысячѣвъ зр. Другій священикъ сидѣвъ цѣлый

ныхъ голодомъ, щобы зъ ґен. Анненковомъ и комітетомъ акзекутивнымъ нарадитись надъ заведенемъ въ тыхъ ґуберніяхъ роботъ публичныхъ.

Россійски ґазеты жалують ся на то, що въ Болгаріи знищено зовсѣмъ намятники по погибшихъ тамъ въ войнѣ Россіянахъ. Памятникъ царя Александра II коло Софіи такожь розсыпаєсь, а рада мѣста мабуть постановила его зовсѣмъ усунути.

Новинки.

— **Загальни зборы „Руского тов. педаґоґічного"** вôдбули ся вчера въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" у Львовѣ при численнѣйшôй участи нѣжь минувшого року, бо явилось близько сотки людей, учителѣвъ и священикôвъ навѣть зъ подалекихъ сторôнъ. До выдѣлу на слѣдуючій рôкъ выбрани: Проф. Олександеръ Барвѣньскій (яко голова), проф. Сальо, проф. дръ Олеськовъ, учительки панѣ Лѣсецка и панна Федакôвна, Дмитерко, Кирчôвъ, Паньковскій, Витошиньскій, Малицкій и Корецкій, а заступниками выдѣловыхъ: о. В. Навроцкій и о. Гôрнякъ. Нововыбраный выдѣлъ уконституувавъ ся тымчасово такъ, що провізорично до повного скликаня першого засѣданя выдѣлу упрошено проф. Саля сповняти чинности головы, п. Паньковскій обнявъ провізорично секретаріятъ; панна Федакôвна касієрство а п. Кирчôвъ маґазинірство.

— **Одноразова денна наука шкôльна** въ львôвскихъ школахъ народныхъ розпôчне ся пôсля однодушнои ухвалы учителѣвъ и управителѣвъ тутешныхъ школъ народныхъ вôдъ нинѣ тымчасомъ для вправы.

— **Конкурсы.** Ц. к. Рада шкôльна окружна у Львовѣ розписала конкурсъ на стале обсадженє слѣдуючихъ посадъ при мѣскихъ школахъ: а) учительокъ: одно мѣсце при школѣ женьскôй им. св. Анны, одно мѣсце управительки при школѣ им. Сташіца, два мѣсця при школѣ женьскôй им. Пірамовича, пять посадъ при школѣ Сташіца, одно мѣсце учительки при выдѣловôй женьскôй им. св. Ядвиги (зъ испытомъ выдѣловои учительки I ґр.) або на мѣсця могучи евентуально при обсадѣ львôвскими силами наведеныхъ мѣсць опорожнити ся; б) учителѣвъ одно мѣсце при школѣ им. св. Мартина, три мѣсця при школѣ им. Сташіца, а одно при тôй самôй школѣ на управителя. Поданя вносити треба до 15 грудня с. р. до мѣскои Рады шкôльнои окруж. у Львовѣ.

— **Народна Торговля у Львовѣ** закупила на власнôсть складъ и урядженє „Окружнои Торговлѣ въ Сяноцѣ" и утворила тамъ свою, зъ черги вже 12-ту філію. Щасть Боже до сего дальшого розвитку!

— **Почестне горожаньство.** Рада мѣста Будзанова надала повѣтовому судьѣ п. Титови Заячкôвскому, котрый на власне жаданє переносить ся зъ Будзанова до Галича, почестне горожаньство и вручила вôдповѣдный дипльомъ п. судьѣ на повнôмъ засѣданю Рады.

мѣсяць въ вузенькôй клѣтцѣ, котрои щеблѣ були повно понабивани довгими цвяками, такъ, що вôнъ не мôгъ анѣ на хвильку рушити ся, щобы себе не скалѣчити. Кождый вѣрный, що хотѣвъ якій цвякъ зъ клѣтки вытягнути, мусѣвъ за то заплатити таксу пôсля того, якъ котрый цвякъ бувъ бôльше або менше небезпечный; такъ за цвякъ, що сторчавъ якъ разъ проти ока, треба було заплатити 300 зр. Буває неразъ и такъ, що декотрый такій добровôльный мученикъ-богомолець вôдотне собѣ руку, поставить єи на тарѣлку и ходить зъ нею помѣжь люде та збирає на ню грошѣ.

Якъ зъ однои стороны хиньски богомольцѣ не лякають ся навѣть сами себе мучити, такъ зъ другои стороны суть они дуже практични и не хотять анѣ себе анѣ богôвъ мучити молитвами. Щобы довго не молити ся, то они выдумали собѣ колесо до молитвы, котрого сприхи выходять поза колесо; въ ти сприхи понапыхають они паперцѣвъ зъ молитвами, обертають колесомъ и дмухають на паперцѣ. Кôлько разôвъ дмухнуть на ти паперцѣ, то тôлько, значить ся, вôдмовили молитовъ; робота легка — и богамъ и богомольцямъ зъ нею выгôдно.

(Дальше буде.)

— **Посвячене новои школы.** Въ Маґеровѣ вôдбулось оногди посвяченє нового будынку шкôльного при вôдповѣднôмъ торжествѣ. Посвяченя доконали мѣсцеви священики: о. Решетило, парохъ рускій и кс. Пилецкій, катехитъ р. кат. Школа тота перероблена зъ ратуша, що подарувавъ громадѣ ґр. Вільгельмъ Сѣмѣньскій-Левицкій на школу.

— **Ювілей „Січи".** Вѣденьске товариство рускихъ академіковъ „Січ" уладжує зъ нагоды 25-лѣтного свого ювілею въ початкахъ лютого 1892 р. велике торжество, котре має тревати 3 дни. На протектора цѣлого того торжества запросило товариство Впв. Володислава Федоровича. Другого дня торжества вôдбуде ся въ саляхъ Ронахера величавый концертъ и всеславяньскій баль при двохъ войсковыхъ оркестрахъ. По ювілею выйде памяткова книга „Січи" зъ исторією розвою товариства и именами бувшихъ членôвъ.

— **Въ справѣ крадежи въ тернопôльскôй касѣ ощадности** прибувъ оденъ новый моментъ. Ото показало ся, що заразъ по выкрытю тои крадежи щезла зъ Тернополя безъ слѣду одна дама, котра, якъ кажуть, стояла въ тѣснôй звязи зъ однымъ изъ арештованыхъ функціонарôвъ тои касы.

— **Николай зъ концесією.** Що року у Львовѣ ходять на св. Николая перебирани „Николаѣ", котри зъ ангелами и чортами выдзвонюють дзвôнками. Сего року стрѣтились отже на лат. св. Николая на улици два таки „Николаѣ" и якъ бы на умовленый знакъ стали напротивъ себе, мѣрячи себе взаимно зовсѣмъ непобожными очима. „Маєшь концесію?" — крикнувъ оденъ Николай, высокій ростомъ зъ довгою бородою. Другій „Николай" низькій, грубый, плечистый не давъ довго ждати на вôдповѣдь. Сильный пускотъ вôдъ удару въ лице высокому достойникови вôдъ низького бувъ найлѣпшимъ доказомъ концесіи. Крôмъ того высокій Николай наразъ ставъ безъ бороды. Почалась бôйка мѣжь обома „Николаями", въ котрôй взяли участь усѣ чортики и ангели зъ обохъ сторôнъ а до того вмѣшалась ще й голота улична. Однакъ по якôмсь часѣ „Николаѣ" надумались и завôзвали „своихъ" ангелôвъ и чортôвъ до мира и розôйшли ся въ двохъ противныхъ напрямахъ.

— **Убійство.** Въ Путиловѣ рускôмъ, на Буковинѣ, напали два парубки на селянку, Настю Вишницку, въ єи власнôмъ подвôрю и оденъ зъ нихъ ударивъ єи полѣномъ въ голову, а другій перешукавъ кишенѣ. Вишницка вôдъ того удару и померла а жандармерія выслѣдила убійникôвъ; суть то Василь Вишницкій и Миронъ Петренко.

— **Такожь самоубійникъ.** Недалеко стації Бѣльче-Волиця на львôвско-стрыйскôй зелѣзници выскочивъ зъ ваґона кôнь и забивъ ся на мѣсци.

— **Вовки.** Въ селѣ Бряза, повѣту кимполюньского, наробили вовки великои шкоды и взагалѣ въ тôмъ повѣтѣ появили ся сими часами въ великôмъ числѣ.

— **Розбôйничій нападъ на поѣздъ зелѣзничій.** Въ пятницю въ ночи напала ватага розбôйникôвъ на товаровый поѣздъ зелѣзницѣ Вѣденьско-Варшавскои, коло перестанку Волохи недалеко Варшавы, и вôдорвала вôдъ поѣзду оденъ вôзъ та забрала находячи ся тамъ товары. Служба при тôмъ поѣздѣ хотѣла боронити товарôвъ, однакъ супротивъ числа розбôйникôвъ, узброєныхъ въ колы, була за слаба. За те удало ся завôзвати телеґрафічно помочи зъ Варшавы, вôдки прибули жандармы и кôльканацять людей изъ службы зелѣзничои, однакъ злочинцѣ повтѣкали, лишивши товары, котри забрали вже були на возы.

— **Катастрофа въ копальняхъ.** Въ Ст. Етієнне у Франціи, наступивъ оногди въ тамошныхъ копальняхъ выбухъ ґазôвъ, въ наслѣдокъ чого погибло около 80 осôбъ. Пôсля дотеперѣшныхъ вѣстей выдобуто зъ копанокъ, въ котрыхъ наступивъ выбухъ, 8 раненыхъ осôбъ.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Тарифа полосова на зелѣзници Кароля Людвика.** Зелѣзниця Кароля Людвика переходить зъ днемъ 1 сѣчня 1892 на власнôсть державы и вôдъ сего дня буде обовязувати на цѣлôй просторони сеи зелѣзницѣ полосова тарифа, заведена на державныхъ зелѣзницяхъ вже вôдъ 16 червня 1890. Зô Львова до Кракова буде коштувати білетъ 3 клясы при звычайныхъ поѣздахъ 3 зр. 50 кр. (доси коштує 6 зр. 46 кр.), зô Львова до Бохнѣ 3 зр. 50 кр., до Тарнова 3 зр., до Ряшева 2 зр., до Перемышля 1 зр. Зъ Бродôвъ до Кракова буде ся платити 4.50 зр. (доси 8.22 зр.), зъ Станіславова 5 злр., зъ Перемышля 2.50 злр., зъ Сянока 2.50 зр., зъ Тернополя 5 зр., зъ Золочева 4.50 зр., зъ Пôдволочискъ 5.50 зр. (доси 10.08 зр.), зъ Сокаля 4 зр., зъ Хирова 5 зр. а зъ Черновцѣвъ 6.50 зр.; за білеты другои клясы платить ся два разы бôльше а за білеты першои клясы три разы бôльше, якъ за білеты 3 клясы. При поѣздахъ поспѣшныхъ выносить цѣна білетôвъ о половину бôльше. — Пакунки надавани будуть такъ само оплачувати ся якъ пôсля теперѣшнои тарифы на зелѣзницяхъ державныхъ т. є. $^{2}/_{10}$ кр. вôдъ 10 кільоґрамôвъ и вôдъ кільометра а за псы $^{7}/_{10}$ кр. за кождый кільометеръ вôдъ штуки.

— **Практичный курсъ для меліораційныхъ надзирачѣвъ.** Выдѣлъ краєвый вôдкрывъ зъ днемъ 1 грудня другій курсъ для меліораційныхъ надзирачѣвъ, котрый буде тревати до конця марта 1892. На кошты призначивъ Выдѣлъ краєвый 2.800 зр. а Міністерство 1.000 зр. На курсъ принято 16 ученикôвъ, зъ котрыхъ 10 одержує пôдмогу по 25 зр. мѣсячно. Управителемъ курсу именованый инжінєръ краєвого бюра меліораційного, Іос. Янковскій, а теоретични науки подають: Марк. Бялобжескій, польскій языкъ, инжінєръ Ив. Бохнякъ, каліґрафію, инж. Стан. Шепановскій, математику, инж. Ант. Бѣганьскій, ґеометрію и ґеометрични рисунки, Жигм. Струссевичъ, рôльництво, инж. Алекс. Вербицкій, будôвництво, инж. Корнелі, будову дорôгъ и мостôвъ, инж. Тад. Сикорскій, рôльничу гідротехніку, а Брон. Блоцкій, ботаніку.

Торгъ збôжемъ.

9 Грудня	Львôвъ	Тернопôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	10·65 11·40	10·5011 30	10·50 11·50	10·75 11·50
Жито	9·30 10·—	9·— —9 70	9·— —9·85	9·30 10.—
Ячмѣнь	6 58—8·—	6·50—7 50	6 40—7.50	6·75—8·—
Овесъ	7·— —7 50	6·80—7·25	—·— —·—	7·— —7·50
Горохъ	6 25 10·—	6·25 9·—	6·25 10·—	6·50 10·—
Вика	—·— —·—	—·— —·—	—·— —·—	—·— —·—
Рѣпакъ	13.—13 50	13·—13 50	'3·—13·25	13 25 13·75
Хмель	55·—60 —	—·— —·—	—·— —·—	—·— —·—
Конюшина чер.	42·—55 —	41·—54·—	45·—55·—	45·—55·—
Конюшина бѣла	—·— —·—	—·— —·—	—·— —·—	—·— —·—
Оковита	19·70 20·50	—·— —·—	—·— —·—	—·— —·—

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 9 грудня. Перебуваючи недавно въ Берлинѣ угорскій секретарь державный Лянґъ и австрійскій совѣтникъ двору Вінтерштайнъ обговорювали зъ урядомъ канцлерскимъ справу талярôвъ звязковыхъ а результатомъ того єсть, що переговоры въ сей справѣ будуть теперь вести ся дальше.

Берно 9 грудня. Рада звязкова займалась вчера справою переговорôвъ торговельныхъ; всяки трудности усунено и формальне заключенє угоды наступить правдоподôбно завтра.

Парижь 9 грудня. Міністеръ маринарки заявивъ въ палатѣ пословъ, що Франція буде мати въ 1892 р. такій пôдводный корабель торпедовый, котрый буде перевысшати всѣ знани доси того рода судна а маринарка французска узброєна найлѣпшими доси скорострѣльными канонами. — Temps обговорюючи угоды торговельни середно-европейскихъ краѣвъ, каже, що Франція черезъ свою протекційну систему веде свôй промыслъ просто до Седану.

Атины 9 грудня. Король нездужає вôдъ кôлькохъ днѣвъ на вôспу, але теперь має ся вже лѣпше.

Ню-Йоркъ 9 грудня. Herold дôставъ вѣсть зъ Сантъ-Яґо, що тамъ выкрыто заговôръ противъ правительства. Войско сконсиґновано въ касарняхъ.

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.